

ønsker at bibeholde og sy puder under armene på? Efter min mening skal man netop af al magt søge at hindre, at et for menneskenes hele fremtidige liv så indgribende og væsentligt skridt som deres ægteskab foretages i letsindighed og åndelig umodenhed. Jo mere man kan bringe menneskene til at tænke sig ind i, hvad et forhold som ægteskabet vil sige og bringer med sig, desto mere garanti har man for, at ikke det hele tages på slump, og de angældende derfor falder op i noget, som ved nærmere erfaring viser sig at være uudholdeligt for dem. Men de kan ikke tænke, mener fru Stampe, dels er de for enfoldige, dels for uvidende, særlig da kvinderne, og blandt dem igen særlig kvinderne af arbejdsklassen. For disse sidste er nu jeg mindst bange; det praktiske liv, de har ført, har i regelen gjort dem meget vel istand til at dømme om, hvad der er fordelagtigt for dem og deres børn; det er værre med dem, som aldrig har været vant til at tænke for sig selv; men „nød lærer nøgen kærring at spinde“, hedder det, og det praktiske behov vil vel også lære dem at tænke, naar det er nødvendigt. Rigtignok kan jeg ikke finde nogen ordning, hvorved det definitivt hindres, at en egoistisk mand får narret en godtroende pige til at slutte en for hende ufordelagtig kontrakt; men misbrug kan i det hele ikke definitivt hindres; man kan f. ex. heller ikke hindre, at en lad hustru overtager arbejdet med husholdningen og saa sætter sig ned med hænderne i skødet og lader tjenerne besørge det hele. Men for at komme tilbage til kontrakten — der forlanges ingenlunde af de unge piger, at de skal være istand til at sætte op et juridisk gyldigt dokument; de har blot at bestemme sig for hovedpunkterne eller endog blot for det almindelige princip, de vil følge, så som jeg straks nedenfor skal forsøge at vise. Fru Stampe mener, at lovgiverne aldrig vil være saa upraktiske at give fuld kontraktsfrihed; hun er her ikke opmærksom på det faktum, at vi egentlig allerede har den allesteds. Allerede nu er der intet, som forbyder hvert enkelt ægtepar at ordne sin økonomi ganske efter eget forgyldtbefindende. Men den nuværende lovgivning har i de fleste lande indrømmet dette, blot som en slags nådig tilladelse, der helst skal benyttes så lidet som muligt. Jeg vilde have det omtrent som her i Frankrig *), hvor loven fremhæver som det principielle, at ægtefællerne selv skal træffe sin bestemmelse m. h. t. sin økonomi, og kun opstiller sin egen ordning, fælleseiet, som det subsidiære. Kun vilde jeg gøre den forandring, at lovens subsidiære ordning ikke blev fælleseiet, men særeiet.

*) For dem, der vil have nøiere besked om den franske lov, henvises til „Hvad vi vil“ nr. 9 og 10 d. a.